

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XIX. Romana prospectus. De eadem materia ædificii, ex quo resultet prospectus ad Monasteria Monialium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

vel introspectum violari posset, aut scandalum producere, live præjudicalem servitutem Monialibus inferre.

Quæ omnia cessant, ubi agitur inter duo Monasteria æquæ Monialium, quæ nil referre videtur, quod Moniales unius Monasterii aspectum vel introspectum habeant in altero pariter Monialium, cum idem sit sexus, quinimò potius id videtur expedire, ac deservire ad promiscuam custodiam, & ad pandendum superioribus illa inconvenientia, ex quibus scandala oriri possunt, quia cum frequentius inter contigua Monialium-Monasteria aliqua muliebres, & leves non tamen peccaminosæ amulationes adesse soleant, de facili unum Monasterium pandit defectus alterius. Undè propterea ex eadem ratione seu proportione inter duo contigua & e conspectu existentia Monasteria virorum cum sola via intermedia, ut erat propriè casus præsentis controversiæ, cessante amulatione in dubio non probanda decisum fuit in *Gerunden*, *altius non tollendi* intrare potius regulam, quàm limitationem, *decis* 587. 596. 599. & 611. *part. 5. recent.* & tamen ut patet ex deductis *apud Rovit*, *dicitur dec. 92.* in plurimum sententia, etiam in Monasteriis virorum dictum privilegium procedere videtur, quod intelligendum venit juxta distinctiones seu declarationes, de quibus in *Neapolitana edificiis seu altius non tollendi*, *hoc tit. discurs.* in quibus decisionibus, præsertim 599. num. 39. & 40. in specie advertitur, quod cessante ratione limitationis, non huic, sed regulæ locus esse debet; Accedente præsertim observantia, quoniam frequenter in magnis Civitatibus contigua cernuntur Monasteria e conspectu, & cum sola via intermedia, quorum singula, alta & eminentia habent ædificia, dum in Monasteriis Monialium; ut praxis docet, non intrat ea cannarum distantia, quæ inter Monasteria vel Conventus virorum ex privilegiis Apostolicis requiri solet, ex deductis in *Januen.* privilegiorum coram *Rois* *decis.* 327. & 356. & in eadem coram *Corrado* *impres. dec.* 337. *part.* 10. *recent.* ac etiam post resolutiones *Diana* *part.* 9. quoniam id fundatur potius ratione contiguitatis Ecclesiarum, ac ad evitandas scandalosæ amulationes haberi solitas circa conciones & confessiones, aliæque divina super populi concursu, secus ista ratione cessante ex deductis in *Neapolitana Seminarij* *sub tit.* *de Regularibus*, & in *decisione* in ea *causa edita* 12. *Majj* 1656. coram *Dunozetto* inter suas *dec.* 982.

His tamen non obstantibus contrarium mihi de jure probabilius responderi debere visum est ob facti præsuppositum, quod hujusmodi novi ædificii elevatio magna causaret præjudicia antiquo Monasterio, tam circa privationem salubris solis hyberni, quàm circa privationem ventorum salutarium, ac etiam aëris suffocationem & humiditatem; Licet enim ad communiter notata in d. l. *altius*, cessante motivo amulationis, hujusmodi accessoria & consecutiva præjudicia non spectentur, quoniam principaliter attenditur utilitas ædificantis in suo; Nihilominus id cessat in locis publicis, seu aliis aliquam privilegiativam qualitatem habentibus ad text. in l. *finali* §. *finali* Cod. *de servitut.* & aqua, ubi gloss. *Cin.* *Alberic.* & *caseri*, de quibus in *celebri Romana Trasmontana* coram *Pirovano* & *Buratto* *impres. apud Rub. tom. 1. singul. fol.* 514. & 515. illaque *Buratti* habetur etiam inter suas *decis.* 631. Licet enim in hac secunda, non absque discrepantia pro majori parte pro ædificante decisum fuerit, at tamen id contigit ob cessantem rationem præjudicii; Tum ex eo quod non ageretur de Monasterio,

sed potius de domo puerorum sæcularum, qui ubique versari possunt, ac aëris beneficium obtinere; Tum ob notabilem distantiam & qualitatem ædificii, ex quo non resultabat totale impedimentum ventorum, & sic admittitur tanquam certa juris conclusio, solumque negatur applicatio, quæ ubi agitur præsertim de Monasteriis Monialium, videtur indubitata, cum non possint exire a loco, neque solis vel aëris beneficium alias obtinere, unde contra pietatem, ac humanam rationem, retento dicti facti præsupposito, esset eas sepeire vivas, quod etiam in fortioribus terminis Monasterii virorum, qui exire & convertari possunt, implicite admittitur in allegatis *Gerunden*, dum advertitur ad utriusque Monasterii situationem, ob quam fabrica unius dicta præjudicia non causabat, & sic pariter evitatur applicatio ex facto, cujus potius & applicationis ista questio videtur, quam juris, ideoque ex singulorum casuum particularibus circumstantiis pro judicis prudenti arbitrio decidenda, ponderando etiam in idem tanquam à simili, & ex identitate rationis dicta privilegia distantie seu cannarum, ac etiam quia, quando Monialium Monasteria de novo fundantur, haberi toler hic aspectus, an ad sine eminentia ædificia nec ne circum circa quibus existantibus, alias fundatio ibi sequuta non esset. Ideoque irrationabile est, quod post longum tempus alteri liceat rerum statum immutare, quoniam tamen præjudicium est notabile prudentis judicis arbitrio, in quo totum id repositum videtur.

ROMANA

PROSPECTVS

PRO

ALBERINIS

CVM

MONASTERIO SPIRITUS SANCTI.

Casus sospitus cum concordia temperamento.

De eadem materia ædificii, ex quo resultet prospectus ad Monasteria Monialium.

SVMMARIVM.

1. **C**Asus controversia.
2. Declaratur conclusio super tollendo vicinij aspectum vel prospectum ad Monasteria Monialium.
3. Residet hac materia in arbitrio superiorum.
4. Vbi innovatio productiva aspectus provenit ex parte Monasterii, non est præjudicandum vicinij.
5. Per reedificationem antiqui adificii vel reductionem ad meliorem structuram, non dicitur fieri novum opus.
6. Donus ad meliorem formam redacta, dicitur eadem domus, non autem nova.
7. Nil interest ad Moniales haberi aspectum per unam, vel plures fenestras.

DISC.

D. I. S. C. XIX.

ALBERINIS eorum antiquam domum propè columnam Trajanam in meliorem formam, ac structuram reducuntibus, sc̄ oppoſuerunt Moniales Monasterii Spiritus sancti, ex eo quod à fenestris noviter constructis aspectus haberetur ad earum clauſtra, cellas, & officinas, unde obſtenta inhibitione à V. Gerente, atque coram isto introducta causa.

Pro Alberinis scribens, non negabam conclusionem *de qua diſcur. præced. & duobus ſequentibus*, quoties ageretur de novo ædificio propè Monasterium conſtruendo, ſive de antiquo altius elevando, vel in diverſam structuram reducendo, novaque fenestras aperiendo, ita ut ille aspectus, qui ad Monasterium prius non habebatur, ita de novo reſulteret; Secus autem ubi, vel Monasterium de novo conſtruitur propè antiqua ædificia, ſeu in eo, quod antiquoſque conſtructum eſſet, talis fieret innovatio, quod ex ejuſdem Monasterii facto aperiretur aspectus, ut ita diſtinguendo cenſuit *Rota in una Neapolitana Monasterii 28. Novembris 1601. & 29. Aprilis 1602. coram Lancellotto*, & de qua diſtinctione habetur etiam *decif. 372. num. 8. part. 1. recent. & apud Rouit. ad prægm. 2. de Monial.*

Quod evidenter ſua det ipſa humana ratio, quia cum hodie ob depravatos mores, congruum ſit Monasteria Monialium in partibus Civitatis magis inhabitatis pro meliori cuſtodia ſita eſſe, ut de facto obſervantia docet, ſi Monasterii quæ de novo conſtruantur, vel quæ ob ampliationem faciæ immutant, licitum eſſet ex ſolo oblectamento lucidioris æris eorum propria clauſura non conſulere, atque vicinorum aspectus cum elevatione murorum impedire, illoſque cogere ad eorum antiquas fenestras claudendas, utique Civitates in eorum nobilioribus partibus remanere cogentur abſque nobilibus & civilibus habitatoribus, melioraque ædificia deturpata remanerent, ita ut ea ad ſolius plebis habitationem deſtinari oporteret; Ideoque quicquid deducat *Sperellus dec. 58.* iſta mihi videbatur veritas, in legali & naturali ratione fatiſ fundata, & cum qua diſtinctione, approbante etiam *Clem. VIII. proceſſum eſſe in una Neapolitana teſtatur Amendol. ad Franch. decif. 223.*

Et quamvis ubi adhibitis congruis diligentibus ex parte Monasterii verè aliàs conſuli non poteſt, atque agitur de Monasterio jam conſtructo, tunc favor honeſtatis & religionis præponderare ſoleat ad regulandum arbitrium ſuperiorum pro claudendis aliquibus fenestris, ſeu alio temperamento ſumendo, per quod cum vicinorum præiudicio proſpectui conſulatur, licet de præterito per longum tempus habitus eſſet; Vel quia mores ſunt magis corrupti, unde permittenda non ſunt, quæ in melioribus temporibus permittentur; Vel quia abuſus ex tempore validitatem & tolerantiam reportare non debet, ut me exiſtente Scholare in Civitate Neapolis de Ordine Regii Collateralis Conſilii practicum vidi in fenestris ſuperioris appartamenti domus illorum de Rota ob aspectum, qui habebatur ad Monasterium S. Mariæ Magdalena, quamvis domus eſſet antiqua, nullaque hinc inde concurreret innovatio, & cum quo præſuppoſito proceditur etiam *apud Sperell. dicta decif. 58.* Quia proſcriptio, ut conſulendum prius ſit ex parte Monasterii intelligenda eſt moraliter, ac ita ut Moniales perpetuam clauſuram patientes non cogantur

omnimodam æris ſuffocationem pati, atque ut dici ſolet, vivæ ſepeliri, quod totum diſcreto ſuperiorum arbitrio juxta facti qualitates & circumſtantias reſoſitum videtur; Nihilominus in præſenti, hanc ſecundam conſiderationem ceſſare dicebam, nam potius verſabamur in caſu primæ partis diſtinctionis, quoniam aspectus, cui Monasterium ſubjacebat, proveniebat ex innovatione ex parte ejuſdem Monasterii ſequuta per voluntariam incisionem cujuſdam magnæ & perpetuè virentis arboris lauri impediens aspectum in clauſuris & officinis; Nec non ex demolitione quorundam parvorum murorum vulgò *parapetii* nuncupatorum in ſingulis Monialium cellis exiſtentibus; Et ex quibus, quicumque aspectus activus & paſſivus impeditus remanebat, idcirco conſulendum erat ex parte Monasterii, & Monialium quæ ita innovando deliquiſſe videbantur, ne aliàs daretur inconveniens, quod delinquenti commodum in præiudicium & incommodum innocentis reſulteret.

Eoque magis ita conſulendum proponebam, quia ubi etiam fenestra hujus domus clauderetur, adhuc Moniales aspectui activo & paſſivo ſubjacebant ex aliis domibus & palatiis, unde inconveniens non tollebat; Et licet reductio ad priſtinum reſpectu arboris eſſet impoſſibilis, rectè tamen conſuli poterat reſpectu murorum in cellarum fenestris exiſtentium, & quoad clauſtra & officinas conſuli poterat cum aliqua majori elevatione muri deſtinati ad ſolam clauſuram, conſtruendi cum cancellis & talibus aperturis, quod impedito ſolum aspectu, ſalubrium ventorum ingreſſus non impediretur.

Opponebatur ex parte Monasterii contra Alberinos de innovatione ob reductionem antiquæ domus in meliorem structuram cum apertura majoris numeri fenestrarum, ſed leve reputabam obſectum, quia per reedificationem domus ejuſque reductionem ad structuram meliorem, non innovari, neque dici poſſe novum opus fieri expreſſè diſponit *text. in l. 1. §. ſi quis ædificium ff. de novi operis nunciacione Oldrad. conſ. 190. num. 2. Mantio. dec. 163. num. 4.* Quodque domus in meliorem formam reducta, ſit eadem & non nova dixit *Rota in Romana fideicommiſſi de Capite ferreo 19. Februarii 1646. coram Corrado in recent. decif. 384. num. 2. part. 9.* Nihil enim intereſt ædificium in antiqua ſtructura perfeverare, vel ad meliorem & modernam reduci, quoties effectus eſt idem, dum aspectus æquè habetur à fenestris novis ac antiquis, non obſtante aliqua ampliatione numeri, quia magis & minus non variat ſpeciem, atque nihil intereſſe videtur Moniales aſpici, & aſpicere poſſe extribus, vel ex quatuor fenestris.

Quinimò tanquam verſatus in hiſ materiis ob aliquod regimen Eccleſiaſticum antequam ad Curiam accederem, proponebam hujusmodi aspectus quò pauciores & unicos, eò magis eſſe periculoſos, quoniam ubi unica eſt fenestra, malum ex parte alicujus immorigerati incolæ conſervari poteſt occultum; E conversò autem ubi plures exiſtunt, de facili ad patrisfamilias vel alterius timorati & morigerati incolæ notitiam devenire poteſt, ut non ſemel expertus fui. Controverſia concorditer cum quodam honeſto temperamento ſopita fuit.

***